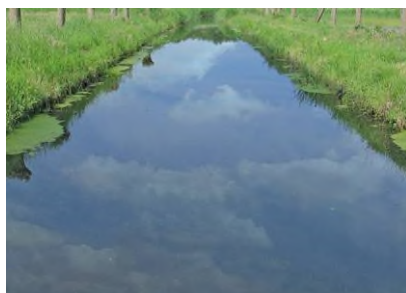

Quickscan flora en fauna

Sonniuspark; Herziening 2017

Gemeente Son en Breugel

Quickscan flora en fauna

Sonniuspark; Herziening 2017

Gemeente Son en Breugel

Colofon

Datum:

31 juli 2017

Projectgegevens:

Projectnummer 253604

Auteur(s):

J. Buijks

L.J.G. Koks

Datum

18-10-2017

Opsteller(s)

JB, LK

Projectleider

Carin Stolzenbach

Vrijgave

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

CroonenBuro5 is aangesloten bij
het Netwerk Groene Bureaus

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	3
2	Natuurwetgeving en -beleid	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
3	Gebiedsbeschrijving	7
3.1	Planlocatie	7
3.2	Toekomstige situatie	7
4	Methode	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Bureauonderzoek	9
4.3	Terreinbezoek	10
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
5	Onderzoeksresultaten	11
5.1	Gebiedsbeschrijving	11
5.2	Beschermde soorten	13
5.3	Beschermde gebieden	20
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	22
6.1	Effectbepaling project	22
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	22
6.3	Toetsing effect op beschermde gebieden	25
7	Conclusies en aanbevelingen	26
7.1	Conclusies soortenbescherming	26
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	27
7.3	Vervolgstappen	28
8	Bronnen	29
8.1	Boeken en rapporten	29
8.2	Websites	29

Bijlagen:

Bijlage 1: Natuurwetgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om in het Sonniuspark te Son meerdere woningen te realiseren. Om het voornemen mogelijk te maken is er een masterplan 'Sonniuspark' opgesteld. Dit masterplan vormt richtinggevende basis bij de verdere gebiedsontwikkeling. Op de gronden die vallen onder de werking van het bestemmingsplan 'Uitwerkingsplan Sonniuspark' mogen maximaal 600 woningen worden gebouwd. Door de veranderingen in de woningmarkt is het gewenst meer dan de genoemde 600 woningen, circa 750 woningen, te realiseren binnen de in het bestemmingsplan opgenomen bouwvlakken. Deze woningen worden ten noorden van de Bijenlaan gerealiseerd. Aan de zuidzijde van de Bijenlaan zijn de geplande woningen reeds gerealiseerd. Het onderhavige onderzoek richt zich dan ook op het gebied ten noorden van de Bijenlaan. Om deze extra woningen mogelijk te maken is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. Voorliggende quickscan flora en fauna maakt onderdeel uit van deze bestemmingsplanherziening.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland; NNN). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de Quickscan beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is. In figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Globale ligging plangebied in Son (rood omcirkeld). Bron: Globespotter.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende Quickscan is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Quickscan wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Quickscan duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb (zwaar) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 5 en 6 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De quickscan is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de quickscan;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming en het NNN;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Natuurwetgeving en -beleid

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming (paragraaf 2.2) en de gebiedsbescherming (paragraaf 2.3) relevant voor voorliggende Quickscan.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Quickscan wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt in de loop van 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te bescha-

digen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoel-

stellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Planlocatie

Het plangebied is gelegen in Son in de provincie Noord-Brabant en bevindt zich in de gemeente Son en Breugel. Het plangebied bestaat uit vergraste bouwvlakken. Binnen het plangebied zijn tevens enkele woningen aanwezig. Midden in het gebied is een woonwijk gelegen met aan de westzijde een grote vijver (het Ven), deze structuren vallen echter buiten het plangebied (zie figuur 3.1). Het plangebied ligt ten noorden van de stedelijke bebouwing van Son. De overige omgeving bestaat voornamelijk uit agrarische percelen. Tevens is ten westen van het plangebied de A50 gelegen.

Figuur 3.1. Globale begrenzing plangebied (rood omrand). Bron: Globespotter.

3.2 Toekomstige situatie

Het plangebied is al bestemd voor de functie wonen. In het huidige uitwerkingsplan is aangegeven dat er alleen vrijstaande en twee-onder-een-kap-woningen mogen worden gebouwd. Om meer flexibiliteit te creëren in de woning typologieën zijn in dit bestemmingsplan binnen een aantal bouwvlakken ook aaneengebouwde woningen mogelijk gemaakt. In de toekomstige situatie zullen de vergraste bouwvlakken vervangen worden door woningen.

3.2.1 Planning

De realisatiefase van het plan is vooralsnog niet bekend. De woningen zullen in verschillende fases worden gerealiseerd.

3.2.2 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Als gevolg van de werkzaamheden in het plangebied zullen de grasvlakken verdwijnen en plaats maken voor bebouwing. Deze werkzaamheden zijn tevens al voorzien in het huidige bestemmingsplan.

Aan de randen van het plangebied zijn watergangen en bomenrijen gelegen. Deze structuren blijven behouden. De loodsen in de zuidoostelijke hoek van het plangebied zullen gesloopt worden. De overige bestaande woningen binnen het plangebied blijven behouden.

4 Methode

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek (paragraaf 4.2) en gedurende het terreinbezoek (paragraaf 4.3) van voorliggende Quicksan. In paragraaf 4.4 wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de Bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 2 maart 2016 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Op 27 juli 2017 is naar aanleiding van de herziening in 2017 een tweede bezoek afgelegd om de te slopen loodsen nader te inspecteren op geschiktheid als verblijfplaats van beschermde soorten. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een nader onderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk wordt allereerst een gebiedsbeschrijving gegeven (paragraaf 5.1). Vervolgens wordt in paragraaf 5.2 beschreven welke (zwaar beschermde) soorten in het plangebied verwacht worden; in paragraaf 5.2.3 wordt dit in een overzicht weergegeven.

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit meerdere bouwkvelds in grasland (zie figuur 5.1). Op een groot deel van het plan zijn al huizen gebouwd of zijn huizen(blokken) in aanbouw (zie figuur 5.2). Met name het oostelijke perceel aan de Rooijseweg en de twee meest westelijke percelen zijn vol in aanbouw. In de zuidoostelijke hoek van het plangebied zijn twee oudere loodsen gelegen (zie figuur 5.3). Deze loodsen werden ten tijde van het terreinbezoek gebruikt als opslagplaats van bouwmaterialen.

Het plangebied heeft een nat karakter. Ten tijde van het terreinbezoek had het enkele dagen (zwaar) geregend, waardoor op veel van de velden grote plassen aanwezig waren (zie figuur 5.4). Op twee noordelijke percelen zijn grote waterpartijen aanwezig (zie figuur 5.5). Deze lijken een semi permanent karakter te hebben. Door het natte karakter zijn op de grasvelden veel biezten en mossen te vinden. Tevens zijn binnen- en aangrenzend aan het plangebied enkele bomenrijen aanwezig (zie figuur 5.6). Deze bevinden zich ten zuiden en ten noorden van de grote plassen, aan weerszijde van de Beekjuffer en aan weerszijde van de Bijenlaan. In de bomen zijn meerdere nestkasten aanwezig.

Figuur 5.1. Impressie bouwkvelds. Links: kavel aan de westzijde van het gebied. Rechts: kavel aan de oostzijde.

Figuur 5.2. Impressie bouwkavels met huizen in aanbouw.

Figuur 5.3. Impressie boerderij in de zuidoostelijke hoek van het plangebied.

Figuur 5.4. Impressie (tijdelijke) plassen.

Figuur 5.5. Impressie semi permanente plassen. Links: oostelijke plas. Rechts: westelijke plas.

Figuur 5.6. Impressie bomenrijen. Links: bomenrij langs de Beekjuffer. Rechts: ten zuiden van de plassen.

5.2 Beschermd soorten

5.2.1 Bureaustudie

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (Bijlage IV) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming. De soorten zijn weergegeven in tabel 5.1.

Tabel 5.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10), aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (2,5 kilometer; NDFF, 2012-2017). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (23-05-2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X	
	Buizerd	X	
	Gierzwaluw		
	Grote gele kwikstaart	X	
	Havik	X	
	Huismus		
	Kerkuil	X	
	Ooievaar	X	
	Ransuil	X	
	Roek		
	Slechtvalk	X	
	Sperwer	X	
	Steenuil	X	
	Wespendief	X	
Zoogdieren	Bever	X	
	Bunzing		X
	Das		X
	Eekhoorn		X
	Gewone dwergvleermuis	X	
	Gewone grootoorvleermuis	X	
Reptielen	Levendbarende hagedis		X
Amfibieën	Alpenwatersalamander		X
	Heikikker	X	
	Rugstreepad	X	
	Poelkikker	X	
Vissen	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Dagvlinders	Bruine eikenpage		X
Insecten - Kevers	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Libellen	Speerwaterjuffer		X
	Gevlekte witsnuitlibel	X	
Planten	Drijvende waterweegbree	X	

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 5.2.2 uiteengezet.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 2 maart 2016, bij 5°C en vrijwel geheel bewolkt en regenachtig weer (bron: knmi.nl), is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig eco-loog van Croonenburo5. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aange-troffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaar-rond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijf-plaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1).

Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerk-uil, ransuil, sperwer en steenuil in de omgeving van het plangebied voorkomen. Deze, of andere vogels met een jaarrond beschermd nest zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. Wel zijn nabij de loodsen in het zuidwestelijke deel meerdere oude braakballen van de steenuil waargenomen.

De loodsen zijn geïnspecteerd op potentiële nestlocaties van uilen. Deze zijn niet waar-genomen. De loodsen zijn open en zijn de afgelopen periode gebruikt als opslaglocatie voor bouw materieel waardoor deze geen geschikte nestlocatie vormen. Naar verwach-ting verblijft de steenuil sporadisch rondom de loodsen. Er is echter geen sprake van een vaste verblijfplaats.

In de bomenrij ten zuiden van de westelijke semi permanente plas is een groot nest waargenomen (zie figuur 5.7). Dit nest behoort mogelijk toe aan een van de roofvogel-soorten uit de bureaustudie met een jaarrond beschermd nest. Rondom het nest zijn geen gebruikssporen aangetroffen. Ten tijde van het terreinbezoek was het broedsei-zen nog niet gestart. Het gebruik van het nest kon daarom niet vastgesteld worden. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer kan niet worden uitgesloten.

De huismus en gierzwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpan-nen en in kerktorens (RVO, 2014b).

Binnen het plangebied, in de zuidoostelijke hoek, zijn twee oude loodsen gelegen. De daken van de loodsen bestaan uit golfplaten en zijn daardoor ongeschikt als nestloca-tie voor de huismus en gierzwaluw. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw kunnen worden uitgesloten.

Tevens is tijdens het terreinbezoek een torenvalk (categorie 5) waargenomen die mogelijk broedt in een van de nestkasten die binnen en aan de randen van het plangebied aanwezig zijn.

Figuur 5.7. Impressie groot nest in de bomenrij ten zuiden van de westelijke permanente plas.

Zoogdieren

Vleermuizen

Op basis van de bureaustudie blijkt dat de gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomt. De gewone dwergvleermuis is zowel een gebouw als boom-bewonende soort.

In het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig. Gebouwen vormen in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met geschikte klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen betimmeringen, kieren, gaten, nok- en kantpannen en open spouwmuuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden en kantpannen worden gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

De oudere loodsen zijn aan de voor- en achterkant afgetimmerd met hout. Deze boeiborden zijn echter goed afgewerkt waardoor vleermuizen geen toegang hebben tot ruimtes achter het hout. Daarnaast ontbreekt een spouwmuur en bestaan de daken enkel uit golfplaten. De loodsen zijn daarmee ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige landschapselementen als vliegroute (zoals bomenrijen). Binnen het plangebied ontbreken dergelijke lijnvormige elementen. Het voorkomen van essentiële vliegroutes kan worden uitgesloten.

Het plangebied functioneert mogelijk als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de bunzing, eekhoorn, das en bever in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige beschermde zoogdieren niet aangetroffen. Het plangebied wordt gevormd door vrij kale bouwrijpe kavels zonder unieke vegetatie. De omgeving, met slechts beperkte schuilmogelijkheden en een hoge mate verstoring (door de reeds begonnen bouwwerkzaamheden) is niet geschikt voor overige beschermde zoogdieren. Het voorkomen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de levendbarende hagedis voorkomt. Deze of overige zwaarder beschermde reptielen zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Ook komt hij voor in wegbermen, dijktaluds, hagen en houtwallen. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen (RVO, 2014c). Het plangebied heeft een zeer open karakter waardoor niet voldoende schuilmogelijkheden voor deze soort aanwezig zijn. Het gebied wordt tevens goed onderhouden waardoor het geen natuurlijk biotoop vormt waar de soort verwacht kan worden. Uit NDDFF gegevens blijkt de soort voor te komen in de bosgebieden ten oosten en westen van het plangebied.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de alpenwatersalamander, heikikker, rugstreeppad en poelkikker voorkomen. Deze of overige zwaarder beschermde amfibieën zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. Tijdens het terreinbezoek zijn de sloten en permanente poelen in het noorden van het gebied bevestigd met een RAVON schepnet. Met deze bemonstering zijn echter geen amfibieën (of overige water organismen) gevangen.

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander komt in Nederland in het zuiden en oosten voor, vaak in de buurt van bos en/of houtwallen. De soort heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De alpenwatersalamander is niet kritisch ten opzichte van zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. Alpenwatersalamanders overwinteren over het algemeen op het land (RAVON).

Heikikker

De heikikker is een soort die erg kritisch is ten aanzien van zijn habitat. De habitat waar de heikikker wordt aangetroffen is in grote lijnen te kenschetsen als schraal, iet-

wat ruig en vochtig. Het bestaat vooral uit heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Daarbij komt de heikikker voor in relatief voedselarme, zwak zure, wateren (RVO, 2014d).

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes (zoals in greppels of rijsporen) (RVO, 2014g).

Poelkikker

De poelkikker leeft vooral in gebieden met zwak zure, oligotrofe, schone, stilstaande wateren in de landschapstypen bos, heide en hoogveen. Hij heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren, maar de oeverzone moet goed begroeid zijn (RVO, 2014^e).

Het plangebied bestaat uit grote goed onderhouden grassige bouwkavels. Binnen het plangebied zijn geen specifieke natuurlijke biotopen aanwezig die geschikt leefgebied vormen voor bovengenoemde zwaarder beschermde amfibieën. Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Uit de NDFF-gegevens blijkt dat de soorten voorkomen in het Oud Meer ten westen van de A50.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde vissen. Tijdens het terreinbezoek zijn de sloten en permanente poelen in het noorden van het gebied bevist met een RAVON schepnet. Met deze bemonstering zijn echter geen vissen (of overige water organismen) gevangen.

De poelen en intensief beheerde sloten vormen tevens geen geschikt leefgebied voor beschermde vissen. Als gevolg van het ontbreken van waarnemingen in combinatie met het ontbreken van geschikt leefgebied kan het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten worden.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

In de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de bruine eikenpage, speerwaterjuffer en gevlekte witsnuitlibel voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige beschermde Vlinders, Libellen en overige soortgroepen niet waargenomen.

Beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn veelal biotoop kritische soorten die voorkomen in unieke biotopen zoals heide en vennen. Dergelijke biotopen ontbreken in het plan. Daarnaast blijkt uit NDFF-gegevens dat de soorten uit de bureaustudie voorkomen rondom de vennen in de omliggende bosgebieden. Het voorkomen van leefgebied binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied de drijvende waterweegbree voorkomt. Tijdens het terreinbezoek is deze of overige beschermde planten niet aangetroffen. De drijvende waterweegbree komt voor in helder, voedsel-arm tot matig voedselrijk (fosfaatarm), zwak zuur water (FLORON). In het plangebied ontbreken dergelijke biotopen. Het voorkomen van de drijvende waterweegbree kan worden uitgesloten.

Het plangebied herbergt enkele (zeer) vochtige delen. De oevers van de semi permanente plassen in het noordelijke deel van het plangebied lijken tijdelijk onder water te staan. In deze gebieden zijn mogelijk geschikte standplaatsfactoren aanwezig voor zwaarder beschermde plantensoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten kan niet worden uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 5.1. mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
[Vogels]			
Algemene broedvogels	Tijdens het broedseizoen beschermd als nest in gebruik is	Mogelijk	Broedgevallen verwacht in de bomenlanen en nestkasten.
Roofvogels	Jaarrond beschermd nest (artikel 3.5)	Mogelijk	Groot (roof)vogelnest waargenomen in bomenrij ten zuiden van de permanente plassen.
Steenuil	Jaarrond beschermd nest (artikel 3.1)	Mogelijk	Braakballen aangetroffen nabij oude boerenschuur
[Vleermuizen]			
Vleermuizen	Habitatrichtlijn bijlage IV; artikel 3.5	Mogelijk	Geschikt foerageergebied

[Flora]			
Beschermde planten	artikel 3.10; onderdeel B	Mogelijk	Binnen het plangebied zijn geschikte standplaatsfactoren aanwezig.

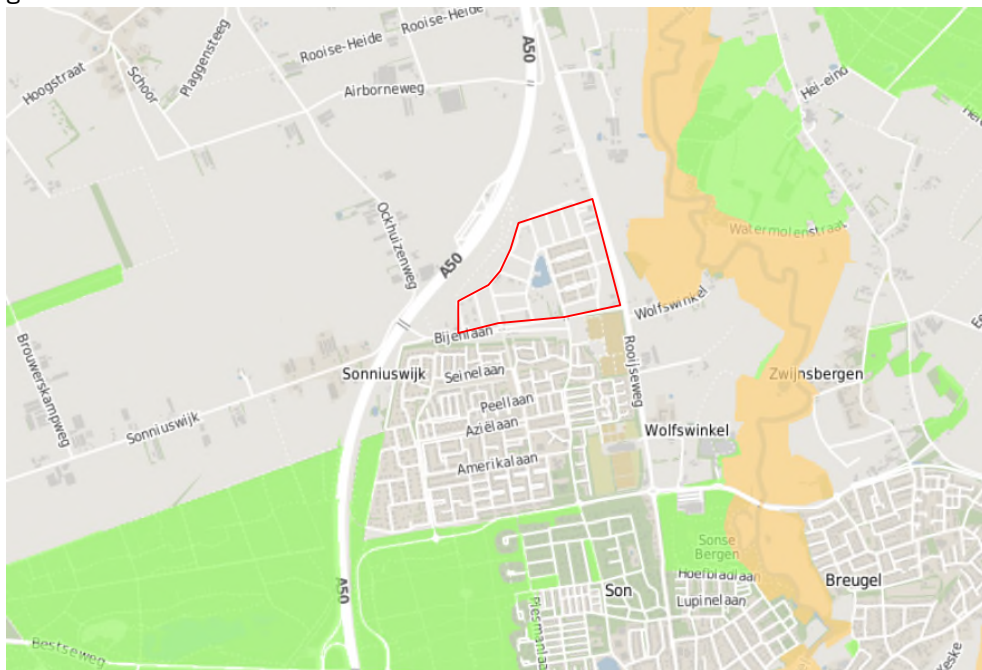
5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

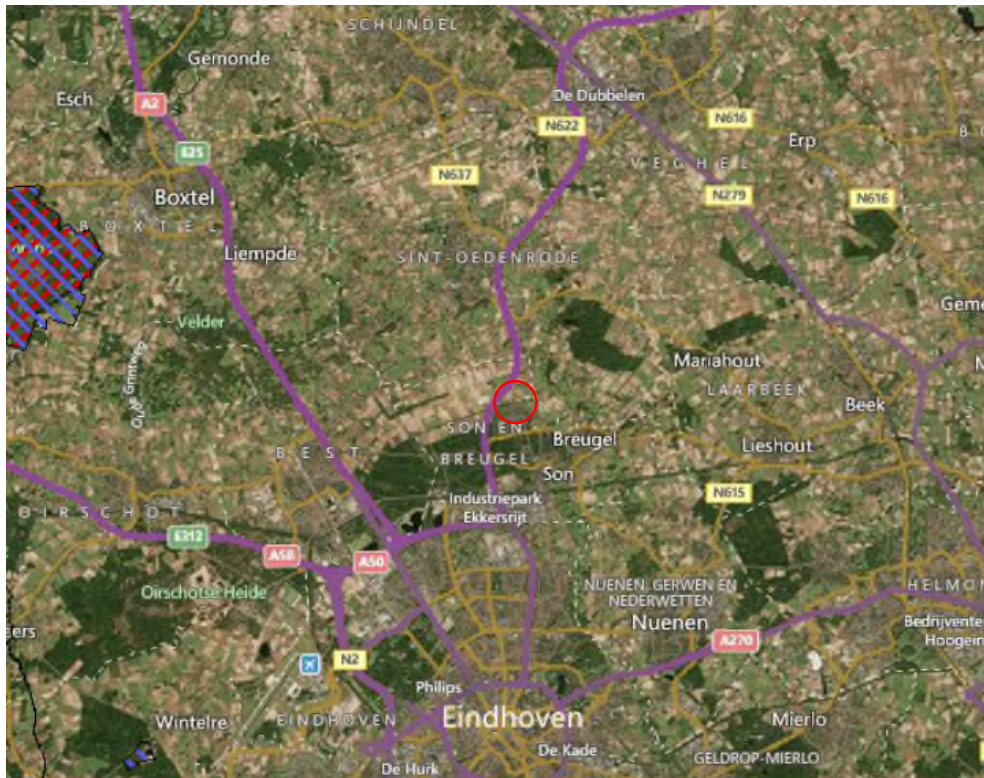
Er bevindt zich geen NNN in het plangebied. De dichtstbijzijnde NNN ligt op circa 200 meter ten oosten van het plangebied (figuur 5.8). De NNN aan de oostzijde van het plangebied is in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016 voornamelijk aangewezen als NOO.01 'Nog om te vormen landbouwgrond'.

Natura 2000-gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 13,5 kilometer afstand ten westen van het plangebied (zie figuur 5.9). Dit is het gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Ten zuiden van het plangebied, op een afstand van circa 15 kilometer zijn de Natura 2000-gebieden 'Kempenland-West' en 'Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux' gelegen.

Figuur 5.8. Ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. provinciale NNN (lichtgroen) en rijks NNN (oranje). Bron: interactieve kaart natuurbeheerplan Noord-Brabant.

Figuur 5.9. Ligging Natura 2000 t.o.v. het plangebied (rood omcirkeld). Blauw gestreept = Habitatrichtlijngebied, Rood gestreept = Vogelrichtlijngebied. Bron: Natura 2000 network viewer.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zullen de grassige bouwkavels bebouwd worden. Dit omvat ook de twee noordelijke bouwkavels waar twee permanente plassen zijn gevormd. Hierdoor zullen de plassen verloren gaan. Dit zou echter ook gebeuren in het kader van het bestaande bestemmingsplan. Het verschil is dat in het gebied ten noorden van de Bijenlaan nu circa 750 woningen gerealiseerd worden in plaats van de eerder beoogde 600 woningen.

De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan natuurlijke biotopen. De aanwezige bomenrijen en watergangen blijven behouden. De loodsen in de zuidoostelijke hoek van het plangebied worden gesloopt. De overige bebouwing blijft behouden.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

6.2.1 Broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden (met name in de bomenrijen, maar mogelijk ook in de vegetatie in en rondom de plassen). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de

zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Tijdens het terreinbezoek is in de bomenrij ten zuiden van de westelijk semi permanente plas een groot roofvogel nest aangetroffen.

Dit nest behoort mogelijk toe aan een vogel die vermeldt is op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'. In het kader van de bestemmingsplanherziening zal geen sprake zijn van een aanvullend verlies van mogelijk leefgebied. De bomenrij zelf zal behouden blijven. De bestemmingsplanherziening heeft daarom geen negatief effect op het mogelijk jaarrond beschermd nest (of de directe omgeving). Tijdens de realisatiefase dient echter wel rekening te worden gehouden met het nest.

De boerenloodsen in de zuidoostelijke hoek van het plangebied worden naar verwachting sporadisch gebruikt door de steenuil. Het voorkomen van nesten van de steenuil kan echter uitgesloten worden. De steenuil heeft naar verwachting zijn territorium ten oosten van het plangebied en wijkt sporadisch uit naar het plangebied. Het plangebied biedt echter als gevolg van het monotone karakter geen essentieel leefgebied van de steenuil. Effecten op jaarrond beschermde nesten van de steenuil kunnen worden uitgesloten.

Realisatiefase

Tijdens de realisatiefase dient rekening te worden gehouden met het mogelijk jaarrond beschermd nest in de bomenrij (zie figuur 5.7). Om te bepalen welke maatregelen noodzakelijk zijn dient het gebruik van het nest vastgesteld te worden. Het gebruik kan worden vastgesteld aan de hand van 3 bezoeken in de periode maart tot en met half mei. Indien het nest toebehoort aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest dan dient gedurende het broedseizoen een minimale verstoringafstand van 75 meter in acht genomen te worden.

Categorie 5-vogelsoorten

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Zo zijn voor de waargenomen torenvalk voldoende nestkasten beschikbaar in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wnb. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Aangezien het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten is, kunnen effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten worden.

Verwacht wordt dat het plangebied gebruikt wordt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied vormt gezien de afwezigheid van unieke groene elementen ten opzichte van de omgeving, een foerageergebied van minimaal belang. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Tevens worden in de nieuwe situatie groenelementen aangeplant die als foerageergebied kunnen dienen voor vleermuizen. Dit gebied is daarnaast al bestemd als wonen. De aanvullende woningen die de bestemmingsplanherziening mogelijk maakt hebben geen negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen.

Overige zwaarder beschermde zoogdieren

Er zijn geen overige zwaarder beschermde zoogdieren aangetroffen of verwacht in het plangebied. Het plangebied herbergt geen geschikt biotoop voor deze soorten. De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan voor deze soortgroep geschikte biotopen. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan voor deze soortgroep geschikte biotopen. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan voor deze soortgroep geschikte biotopen. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

Realisatiefase

In kader van de realisatiefase is het van belang om te voorkomen dat de plassen binnen het plangebied zich ontwikkelen tot geschikte amfibieënpoelen. De plassen binnen het plangebied liggen vrij geïsoleerd en bestaan voornamelijk uit onderwater gelopen grasland. Na verloop van tijd bestaat de kans dat de poelen gekoloniseerd worden door bijvoorbeeld de zwaarder beschermde alpenwatersalamander die in de omgeving van het plangebied voorkomt. Om dit te voorkomen wordt aanbevolen om het plangebied goed te ontwateren.

6.2.5 Vissen

Zwaar beschermde vissoorten worden binnen het plangebied niet verwacht. De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan voor deze soortgroep geschikte biotopen. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De herziening van het bestemmingsplan leidt niet tot een verlies aan voor deze soortgroep geschikte biotopen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is niet uitgesloten. De herziening van het bestemmingsplan leidt echter niet tot een verlies aan geschikte standplaatsfactoren. Effecten van de bestemmingsplan herziening op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

Tijdens de realisatiefase dient echter rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Voor aanvang van de werkzaamheden dient het plangebied te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van zwaarder beschermde plantensoorten. Indien deze niet worden aangetroffen kunnen de werkzaamheden zonder belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming starten. Indien de planten worden aangetroffen kunnen deze, onder ecologische begeleiding, worden overgeplaatst naar andere geschikte groeilocaties.

6.3 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, Kampina & Oisterwijkse Vennen, zich op een afstand van 13,5 kilometer ten westen van het plangebied bevindt. Op basis van de aard van de ontwikkeling (150 extra woningen), in combinatie met de afstand tot het plangebied kunnen significant negatieve effecten uitgesloten worden. Een nader onderzoek (Voortoets) vanuit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

6.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Daarnaast staat in de Verordening Ruimte Noord-Brabant het volgende vermeld: *Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur en dat leidt tot en aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 [van de Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant] (compensatieregels).*

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN - gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft een beperkt effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

7 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de quickscan gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). In paragraaf 7.3 zijn de vervolgstappen beschreven die genomen dienen te worden voorafgaand en tijdens de realisatiefase.

7.1 Conclusies soortenbescherming

De bestemmingsplanherziening leidt niet tot een verandering in type bestemmingen. Er is daarom, in het kader van de herziening, geen sprake van extra verlies aan biotopen. Aanvullend is echter besloten om de loodsen in het zuidoostelijke deel te slopen.

In het plangebied is mogelijk een jaarrond beschermd (roofvogel)nest aanwezig en komen mogelijk beschermde planten voor rondom de noordelijke poelen. De potentiële aanwezigheid van deze soorten vormt echter geen belemmering voor de herziening van het bestemmingsplan. Voorafgaand aan de realisatiefase dient het gebruik van het nest vastgesteld te worden. Tevens dient tijdens de realisatiefase rekening te worden gehouden met algemene broedvogels.

In paragraaf 7.3 worden de beoogde vervolgstappen weergegeven.

Roofvogelsoorten met jaarrond beschermd nest

In de bomenrij ten zuiden van de tijdelijke poelen is een potentieel jaarrond beschermd roofvogelnest aanwezig. Dit nest blijft behouden. Voorafgaand aan de realisatiefase dient het gebruik van het nest vastgesteld te worden om te bepalen welke maatregelen tijdens de realisatiefase genomen dienen te worden.

Beschermde planten

Voorafgaand aan de realisatiefase dient het voorkomen van beschermde planten langs de noordelijke poelen gecontroleerd te worden. Indien beschermde planten aanwezig zijn dienen deze verplaatst te worden.

Broedvogels

Voor de realisatiefase waarbij opgaande vegetatie wordt verwijderd of aangepast worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

1. De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.

2. Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot nadat de vogels zijn uitgevlogen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Bestemmingsplanherziening verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Roofvogels	Nee	Nee	Nee	Voor aanvang van de realisatiefase het gebruik van (roofvogel)nest onderzoeken (zie 6.2.1).
Algemene broedvogels	Nee	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen, of maatregelen nemen om verstoring te voorkomen (zie 6.2.1)
Beschermde planten	Nee	Nee	Nee	Voor aanvang van de realisatiefase het gebied controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten.

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Vervolgstappen

Roofvogelsoorten met jaarrond beschermd nest

Om te bepalen of maatregelen genomen dienen te worden om verstoring van het potentieel jaarrond beschermd nest te voorkomen dient voorafgaand aan de realisatiefase het gebruik van het nest vastgesteld te worden. Om vast te stellen dat het nest niet in gebruik is, zijn 3 onderzoeksronde in de periode maart tot en met half mei noodzakelijk. Indien geen gebruik wordt vastgesteld zijn er geen maatregelen nodig. Wanneer blijkt dat het nest in gebruik is door een soort met een jaarrond beschermd nest dient tijdens het broedseizoen een verstoringsafstand in acht genomen te worden van minimaal 75 meter.

Beschermd planten

Voor aanvang van de werkzaamheden dient het plangebied te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van zwaarder beschermde plantensoorten. Indien deze niet worden aangetroffen kunnen de werkzaamheden zonder belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming starten. Indien de planten worden aangetroffen kunnen deze, onder ecologische begeleiding, worden overgeplaatst naar andere geschikte groeilocaties.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdierverseniging, Arnhem.
- SOVON, (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.\
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Versie 2.0, december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014d. Soortenstandaard Heikikker *Rana arvalis*. Versie 2.0, december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014e. Soortenstandaard Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*. Versie 2.0, december 2014.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.maps.google.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.telmee.nl

Bijlage I Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Vogels	Grote bonte specht	Purperreiger
Appelvink	Grote gele kwikstaart	Putter
Baardman	Grote karekiet	Ransuil
Beflijster	Grote stern	Rietgors
Bergeend	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bergfluit	Havik	Rode wouw
Bijeneter	Heggenmus	Roerdomp
Blauwborst	Hop	Roodborst
Blauwe kiekendief	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Boerenzwaluw	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bontbekplevier	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte strandloper	Klapekster	Sijs
Bonte vliegenvanger	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomklever	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boomkruiper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boompieper	Kleine karekiet	Snor
Boomvalk	Kleine plevier	Sperwer
Bosrietzanger	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosruiter	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Bosuif	Kluut	Steenuil
Braamsluiper	Kneu	Steltkluut
Brandgans	Koereiger	Strandplevier
Bruine kiekendief	Koolmees	Taigaboomkruiper
Buizerd	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Casarca	Kraanvogel	Tjiftjaf
Cetti's zanger	Krekelzanger	Torenvalk
Draaihals	Kruisbek	Tuinfluit
Duinpieper	Kuifmees	Velduil
Dwergmeeuw	Kwak	Visarend
Dwergstern	Kwartelkoning	Visdief
Engelse kwikstaart	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Europese kanarie	Matkop	Wespendief
Fitis	Middelste bonte specht	Wielewaal
Fluit	Nachtegaal	Winterkoning
Geelgors	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gekraagde roodstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Gele kwikstaart	Oehoe	Witwangstern
Geoorde fuut	Oeverloper	Woudaap

Glanskop	Oeverpieper	Zeearend
Goudhaan	Oeverwaluw	Zwarte mees
Grasmus	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graspieper	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Graszanger	Paapje	Zwarte specht
Grauwe kiekendief	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe klauwier	Pimpelmees	Zwarte wouw
Grauwe vliegenvanger	Poelruiter	Zwartkop
Griël	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groene specht		
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam	
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster	
	geelbuikvuurpad		otter	
	heikikker		bever	
	kamsalamander		hazelmuis	
	knoflookpad		lynx	
	rugstreeppad		noordse woelmuis	
	vroedmeesterpad		wilde kat	
	poelkikker		wolf	
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis	
	apollovlinder		bechsteins vleermuis	
	boszandoog		bosvleermuis	
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis	
	grote vuurvlinder		franjestart	
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis	
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis	
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus	
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis	
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis	
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis	
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus	
	vermiljoenkever		laatvlieger	
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis	
	bronslibel		mopsvleermuis	
	gaffellibel		noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis	
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis	
	rivierrombout		watervleermuis	
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis	
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart		walrus	
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Zoogdieren zeezoogdieren	Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang			bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis			gestreepte dolfin
	zandhagedis			gewone dolfin
Sporenplanten	geel schorpioenmos			gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts	grijze dolfin		
	kleine vlotvaren	kleine zwaardwalvis		
Vissen	steur	narwal		
	houting	orka		
Weekdieren	bataafse stroommossel	tuumelaar		
	platte schijfhoren	witflankdolfijn, witsnuitdolfijn		
Zaadplanten	liggende raket	noordse vinvis, potvis		
	drijvende waterweegbree	butskop		
	groenknolorchis	dwergvinvis		
	kruipend moerasscherm	griend,		
	zomerschroeforchis	spitsdolfijn van gray		
		witte dolfin		

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren	Waterspitsmuis	Donker pimperlblaauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblaauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	Amfibieën	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvlinder
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimperlblaauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone bosspitsmuis*	Reptielen	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblaauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	Vissen	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	Libellen
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	Kevers
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten		
Akkerboterbloem	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerdoornzaad	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerogentroost	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Beklierde ogentroost	Grote bosaardbei	Ruw parelzaad
Berggamander	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Bergnatchorchis	Honingorchis	Schubvaren
Blaasvaren	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blauw guichelheil	Kalketrip	Smalle raai
Bokkenorchis	Karthuizeranjer	Spits havikskruid
Bosboterbloem	Karwijselie	Steenbraam
Bosdravik	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Brave hendrik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brede wolfsmelk	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Breed wollegras	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Bruinrode wespenorchis	Knollathyrus	Trosgamander
Dennenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dreps	Korensla	Vliegenorchis
Echte gamander	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Franjegtiaan	Kruiptijm	Wilde averuit
Geelgroene wespenorchis	Lange zonnedauw	Wilde ridderspoor
Geplooide vrouwenmantel	Liggende ereprijs	Wilde weit
Getande veldsla	Moerasgamander	Wolfskers
Gevlekt zonneroosje	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Glad biggenkruid	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Gladde zegge	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
	Pijlscheefkalk	

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met in-	Nee	X	X

begrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten			
ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrictlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door

RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

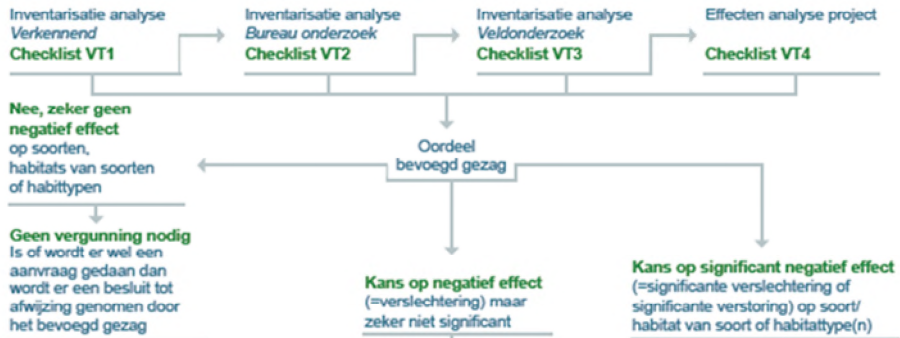
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermd gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

